

POKYNY k ÚPRAVĚ TEXTU

CELÝ TEXT SI ALESPŇ JEDNOU PO SOBĚ PŘEČTĚTE.

Citace formou PRŮBĚŽNÝCH POZNÁMEK POD ČAROU - ty vkládáme ve Wordu pomocí funkce „Vložit pozn. pod čarou“ v záložce „Odkazy“:

- „Česká populace stárne.“¹
- Novák tvrdí: „Česká populace stárne.“¹

---

¹ NOVÁK, Jan. *Demografie*. Brno: Computer Press, 2006, s. 15.

U metody průběžných poznámek má stejný dokument při další citaci vždy nové pořadové číslo – celkem se tedy v práci vyskytuje pod čarou tolikrát, kolikrát je citován. Při prvním citování dokumentu se uvádí bibliografická citace se všemi údaji, při dalším citování stačí zkrácený tvar:

---

¹ NOVÁK, Jan. *Demografie*. Brno: Computer Press, 2006, s. 15.

² Tamtéž, s. 25.

PŘÍMÁ CITACE – přesně opsaný zdrojový text

- Řádně označovat přímé citace uvozovkami (Často chyběl začátek či konec označení citace).
- Vždy uvádět zdroj a přesnou stranu přímé citace.
- Všechny použité zdroje uvádět do soupisu literatury (V textu se objevovaly i citace bez zdroje!!).
- Používáme české uvozovky („“ - forma 99 66).
- Zkratkou pro „stranu“ je „s.“.

PARAFRÁZE – vlastními slovy volně prezentovaná podstata zdrojového textu

Průměrný věk obyvatel se postupně zvyšuje a v české populaci přibývá seniorů.¹

---

¹ Srov. NOVÁK, Jan. *Demografie*. Brno: Computer Press, 2006, s. 15.

- Pod čarou uvádíme zkratkou „Srov.“
- Není nutné uvádět přesnou stranu, odkud čerpáme.

Vždy je třeba odlišit, zda se odkaz váže jen k určitým slovům nebo části věty, či zda se váže k celé větě nebo delšímu úseku textu:

Pokud se odkaz vztahuje pouze k určitým **SLOVŮM nebo VYMEZENÉ ČÁSTI VĚTY** – tečka či čárka je až za odkazem:

- Nejdůležitější je „výběr výrazových prostředků“¹, který se podílí na finální podobě práce.
- Slohotvorné neboli stylovtvorné faktory jsou „faktory, které mají větší nebo menší vliv na výběr výrazových prostředků a na způsoby jejich integrace do textu“¹.

CELÁ VĚTA je přímou citací – tečka uzavírá citovanou větu – odkaz je až za uvozovkami, další věta navazuje po mezeře:

- „Je zřejmé, že tu jde o komunikaci ústní, ale i ta může být zajišťována různými moderními technickými prostředky.“¹ Tudíž je užitečné...

Pokud citovaná věta stojí na konci (je například námi nějak uvedena), tečka za poslední uvozovkou se už nepíše:

- Novák tvrdí: „Česká populace stárne.“¹ Tudíž je užitečné...

Je-li v původní zdrojové větě některý výraz v uvozovkách, je potřeba ho v citaci dát do **JEDNODUCHÝCH UVOZOVEK**:

- „Nejčastějším pohledem při malbě portrétu je ‚en face‘ – čelní pohled.“
- Klávesové zkratky: , (levá dolní) = alt + 0130
                                  ' (pravá horní) = alt + 0145

Pokud chceme **POUŽÍT CITACI, KTERÁ SE OBJEVUJE JIŽ VE ZDROJOVÉM TEXTU**, dohledáme její původ a odkazujeme takto:

---

¹ VOPIČKA, Martin. *Studie populace*. Praha: Odeon. 1999, s. 45. Cit. podle NOVÁK, Jan. *Demografie*. Brno: Computer Press, 2006, s. 15.

Chceme-li **UPOZORNIT NA DALŠÍ PUBLIKACE**, které s problematikou zmiňovanou v textu nebo určitým pojmem souvisí, použijeme „Viz“ (bez tečky = rozkazovací způsob od slovesa „vidět“):

---

¹ Viz NOVÁK, Jan. *Demografie*. Brno: Computer Press, 2006, s. 15.

² Viz také NOVÁK, *Demografie*, 2006; VOPIČKA, *Studie populace*, 1999; CHMELA, *Obecné pojednání*, 2007.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE – příklady všech typů citací v soupisu literatury

NUTNÉ JE DODRŽENÍ CELÉ FORMY, VČETNĚ ŘEZU PÍSMO a použité INTERPUNKCE!

- JEDEN AUTOR:
  - HOLÁ, Jana. *Interní komunikace ve firmě*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-1250-0.
- DVA AUTOŘI:
  - NOVÁK, Jan a Helena NOVÁKOVÁ. *Alergenní rostliny*. Praha: Knižní klub, 2010. ISBN 978-80-242-2591-3.
- TŘI AUTOŘI:
  - ČMEJRKOVÁ, S., F. DANEŠ a J. SVĚTLÁ. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-69-1.
- ČLÁNEK V ČASOPISE:
  - GALLISTL, Vladan. První guvernér bez podpisu. *Týden*. 2010, č. 32, s. 59. ISSN 1210-9940.
- PŘÍSPĚVEK VE SBORNÍKU:
  - LUŠTICKÝ, Martin a Jana KRBOVÁ. Vazby programových dokumentů. In: ŠIMŠA, Jaromír, ed. *Recenzovaný sborník abstraktů z Mezinárodní Baťovy konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky 2008*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, 2008, s. 431. ISBN 978-80-7318-663-0.
- DIPLOMOVÁ PRÁCE:
  - KNOTEK, P. *Kultura jako péče o duši*. Praha, 1999. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra andragogiky. Vedoucí diplomové práce Zdeněk Kratochvíl. ISBN 978-80-214-3939-9. Dostupné také z: <http://www.vutium.vutbr.cz/tituly/pdf/ukazka/978-80-214-3939-9.pdf>.
- WEBOVÁ STRÁNKA (jako celek):
  - ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. MŠMT, ©2006 [cit. 2010-08-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>.
  - *Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity* [online]. © 2009–2014 Pedagogická fakulta MU [cit. 2010-08-05]. Dostupné z: <http://www.ped.muni.cz/>.
  - *Zřetel s. r. o.: společnost pro vzdělávání* [online]. [cit. 2010-08-05]. Dostupné z: <http://www.zretel.cz/>.
- ČÁST WEBOVÉ STRÁNKY:
  - WESTCOM. O nás. *Webnode.cz* [online]. ©2008-2011 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z: <http://www.webnode.cz/o-nas/>.
- ČLÁNEK NA WEBOVÉ STRÁNCE:
  - KAN, Michael. China blocks LinkedIn, ramps up Internet censorship. In: *Macworld* [online]. [cit. 2011-05-11]. Dostupné z: http://www.macworld.com/article/158155/2011/02/linkedin_china.html.
- ČLÁNEK VE WEBOVÉM PERIODIKU:
  - SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. 2010, roč. 3, č. 7 [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>.

KURZÍVA

Kurzívu použijte prosím v následujících případech:

- **NEPOUŽÍVÁME** ji k označení citací ani přímé řeči – ty značíme uvozovkami, **OBOJÍ KOMBINOVAT NELZE!**
- **POUŽÍVÁME** u cizích slov a výrazů (*a priori*, *alter ego*, *post-scriptum*)
- Kurzívou **OZNAČUJEME** citoslovce (s výdechem vyslovujeme dlouze *ách*)
- Kurzívu **POUŽÍVÁME** u titulů děl (dílo jako celek) - (Manetova *Snídaně v trávě*, Gombrichův *Příběh umění*)

VÝPUSTKA („tři tečky“)

U **NEDOKONČENÉ VĚTY** se píše hned za poslední slovo, bez mezery a bez tečky za větou (píšeme pouze otazník nebo vykřičník – taky bez mezery před):

- Myslel jsem, že mluvíš pravdu...
- Že by snad opravdu přišel...?

Výpustka **V CITACI** – tečky v závorce a z obou stran odděleno mezerou (lze i bez závorek):

- „Důraz byl kladen na uspořádání těl v prostoru (...) umocněný omezením sluchových či vizuálních podnětů.“

Výpustka **NA ZAČÁTKU CITACE**:

- Novák uvádí, že „(...) se návštěvník muzea“¹ zajímá o vystavená díla.
- Novák uvádí, že „...se návštěvník muzea“¹ zajímá o vystavená díla.

U **NEDOKONČENÉHO VÝČTU** se píše s mezerou:

- Mezi známé brouky patří střevlíci, tesaříci, kovaříci, ...

SPOJOVNÍK (na klávesnici obvykle vpravo, společně s podtržítkem):

- spojené výrazy tvoří **TĚSNÝ VÝZNAMOVÝ CELEK**: *technicko-ekonomický*, *malíř-lakýrník* (člověk, který je zároveň malíř a lakýrník), **ALE**: *učitel češtinář* (druhý člen je určující; učitel, který vyučuje češtinu)
- u cizích jmen: *Henri de Toulouse-Lautrec*
- spojka „-li“: *Vykonávám-li určitá gesta...*
- v internetových adresách: *www.narodni-divadlo.cz*
- při sestupném psaní kalendářních dat (rok-měsíc-den): *2012-10-23*
- zdůraznění významu slova: *Možná tedy ne-bytí znamená převahu nevědomí nad vědomím.*
- Školní rok 1992-93 (neznačená „od–do“, ale je označení roku)

POMLČKA („en dash“ – šířka písmene N), NENÍ NA KLÁVESNICI - klávesová zkratka alt + 0150

ODDĚLUJEME MEZEROU Z OBOU STRAN:

- Upřesnění výrazu: *Tam je krásně – mám na mysli jih Francie.*
- Zdůraznění, vyjádření pomlky: *Přivezl jsem jí tehdy kus domova – jak si přála.*

BEZ MEZER:

- Ve smyslu „a“: *vztah učitel–žák, Suchý–Šlitr, ...*
- Ve smyslu „od–do“ a „z–do“: *strana 23–26, v letech 1945–1948, dálnice Brno–Praha, ...*

Pozor! Ve spojení s víceslovnými výrazy se pomlčka odděluje mezerami:

- *22. 3. – 25. 6., 1. ledna – 31. prosince, přímý let Praha – Abu Dhabi, M. Zikmund – J. Hanzelka*

ZÁPIS DATA narození a úmrtí

Jan Blažej Santini-Aichel (1677–1723) – pomlčka bez mezer (význam „od–do“)

Jan Blažej Santini-Aichel (* 1677, † 1723) – po hvězdičce i křížku následuje mezera

Jan Blažej Santini-Aichel * 1677, † 1723 – hvězdička a křížek jsou odděleny mezerami po obou stranách

VLOŽENÉ VĚTY

- Oddělujeme na obou stranách pomocí čárek (lze i pomocí pomlček):
  - Každý člověk, hodný toho jména, má...
  - Každý člověk – hodný toho jména – má...

ČÍSLOVKY

- *50. léta 20. století* – mezera a malé písmeno po tečce
- *28. října* = dvacátého osmého října, *19. ročník* = devatenáctý ročník, *ve 3. svazku* = ve třetím svazku

MALÉ PÍSMENO na začátku slova:

- studijní předměty a obory:
  - *český jazyk, matematika, historie, ...*
  - *zkouška z lexikologie, zápočet z makroekonomie, ...*
  - *učební obor prodavač, kombinace studijních oborů výtvarná výchova a vizuální tvorba*
- Příklad: Igor Zhoř inicioval zařazení předmětu akční tvorba do výuky studentů.

MEZERY - mezera po tečce, čárce a závorce; mezery po tečkách v datu (5. 8. 2014)

OSTATNÍ

- Neodlišovat text barevně – pokud bude součástí textu i metodologická část, měl by tak být text koncipován už od počátku, ne až následně pouze barevně odlišen.
- *i když* – píše se odděleně (NE „ikdyž“)
- V nadpisu složeném z více částí následuje po spojce „aneb“ častěji velké písmeno (malé je však taky možné).
  - *Nejčastější úpravy aneb Na co si dát při psaní pozor*
- U webových stránek už se nepíše špičaté závorky
- pop art, land art, body art, ...
- art-centrický, video-centrický, ...

Jednotné popisky obrázků:

- Pokud autora neznáme (např. studentská práce, foto z vlastního archivu):

- *Rostlina*, studentská práce, 2013, kresba pastelkami, A2, foto: archiv autorky

- Pokud známe autora a přebíráme reprodukci z jiného zdroje:

- Vincent van Gogh. *Jedlíci brambor* [olej na plátně, 1885]. In: Paolo LECALDANO. *Vincent van Gogh I: 1881-1888*. Praha: Odeon, 1986, s. XII – XIII.
- Marina Abramovič. *The artist is present*. 2012. [cit. 2011-05-11]. Dostupné z: <http://www.bcomeblog.com/upload/images/marina-abramovic.jpg>

Užitečné odkazy:

<http://www.citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf> – citační norma ke stažení (obsahuje i praktické příklady)

www.iso690.zcu.cz – stránka věnovaná výkladu citační normy

<http://www.liteera.cz/slovník/> – přehledná typografická pravidla pro psaní znaků a jejich užití

<http://prirucka.ujc.cas.cz/> – příručka Ústavu pro jazyk český